

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.193/2012/4.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Kovács Zoltán ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek dr. Spisák Béla ügyvéd által képviselt I.r. alperes és jogtanácsos által képviselt II.r. alperes ellen felmondás érvénytelenségének megállapítása iránt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságon 6.P.21.155/2010. számon indult és a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.609/2011/11. számú jogerős részítéletével befejezett perében a felperesek részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy 821.400 (nyolcszázhuszonegyezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felperesek és az I. rendű alperes 2006. február 6-án - állami készfizető kezesség igénybevételével - 12.663.000 Ft összegű kölcsönszerződést kötöttek egymással. A felperesek az állami kezességvállalás 82.860 Ft díjának megfizetéséhez is hitelt igényeltek az I. rendű alperestől, ami ennek megfelelően beépítésre került a kölcsön összegébe, így a kölcsön összege: 12.745.860 Ft-ra emelkedett. A 300 hónap futamidejű kölcsön törlesztésének kezdő időpontja 2006. március 1-je, az induló törlesztő-részlet havi 64.320 Ft volt, amelyet a felperesek az alperesnél vezetett lakossági folyószámláról átutalással vállaltak teljesíteni. A

kölcsön folyósítására 2006. február 13-án került sor.

Az I. rendű alperes 2006. október 24-én közölte a felperesekkel, hogy módosult a fiatalok lakáskölcsönéhez kapcsolódó állami kezesség vállalásának és érvényesítésének részletes szabályairól szóló 4/2005.(I.12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet). Az e jogszabályt módosító 2006. február 11-én hatályba lépett 22/2006.(II.3.) Korm. rendelet értelmében a 2006. január 1. és a rendelet hatályba lépése közötti időszakban benyújtott hitelkérelmek esetében sem kell a hiteligénylőnek kezességvállalási díjat fizetni, az ügyfelek által már befizetett ilyen díjat pedig vissza kell téríteni. Az I. rendű alperes közölte a felperesekkel, hogy mivel a kezességvállalási díjat nem fizették meg, hanem annak hitelezését kérték, így az nem fizethető vissza és nem fordítható a hátralék csökkentésére, így 12.663.000 Ft kölcsönösszeget és járulékait kell visszafizetniük.

A felperesek a havi törlesztőrészlet megfizetési kötelezettségüknek nem tettek eleget, ezért az alperes a kölcsönszerződést 2010. február 5-én a Ptk. 525. § /1/ bekezdés e) pontjára hivatkozással azonnali hatállyal felmondta.

A felperesek keresetükben - többek között - a kölcsönszerződés felmondása érvénytelenségének megállapítását, a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását, valamint az I. rendű alperesnek kártérítés megfizetésére való kötelezését kérték. Arra hivatkoztak, hogy az I. rendű alperes késedelembe esett, mert az állami kezességvállalás díját részükre nem folyósította, ezért a felperesek a törlesztő részletek megfizetésével nem estek késedelembe. Ezáltal jogszerűtlen a kölcsönszerződés felmondása és az abban megjelölt összegek érvényesítése.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felmondás megfelelt a felek között létrejött szerződésnek és a Ptk. 525. § /1/ bekezdés e) pontjának is.

Az I.r. elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Megítélése szerint a felek között létrejött szerződésből és a hivatkozott rendeletből egyértelműen megállapítható, hogy a kezességvállalási díjként megjelölt összeg nem a felpereseket illette, annak az állam volt a jogosultja. Ebből következik, hogy az alperes nem esett késedelembe ezen összeg folyósításának elmaradása miatt a kölcsönszerződés teljesítésével, ezért a felperesek szerződésbe ütköző módon nem tettek eleget a kölcsön visszafizetési kötelezettségüknek. Erre tekintettel az alperes a Ptk. 525. § /1/ bekezdés e) pontja és a kölcsönszerződés V/1/i. pontja alapján szabályszerűen mondta fel a szerződést.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság

részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a keresetet a II. rendű alperessel szemben elutasító részében hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította; egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel arra hivatkozott: a rendelet 6. §-a értelmében a kezességvállalási díjat az I. rendű alperesnek a központi költségvetés részére kellett átutalnia. A szerződéskötést követően hatályon kívül helyezett ezen rendelkezésnek a felek szerződéses viszonyában az lett a jogkövetkezménye, hogy a felpereseknek ezt az összeget nem kellett megfizetniük az alperes felé.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a Ptk. 303. § /3/ bekezdésének helyes értelmezéséből az következik, hogy addig, amíg a jogosult késedelembe van, a kötelezett nem esik késedelembe, tehát a késedelmes teljesítés jogkövetkezményei a kötelezettel szemben nem alkalmazhatóak. A felpereseknek a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségük teljesítésének, azaz a törlesztőrészek megfizetésének nem jelentette akadályát az, hogy a vitatott kezességvállalási díjat az alperes nem folyósította a számukra. Ebből következően nem volt megállapítható olyan jogosulti késedelem, amely a felperesek törlesztési késedelmét és annak jogkövetkezményeként a felmondás jogszerű gyakorlását kizárta volna.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az egyhavi törlesztő részletet alig meghaladó díj eltörlése miatt a törlesztőrészlet változására vonatkozó alperesi közlés elmaradása sem valósított meg a Ptk. 302. §-a szerinti jogosulti késedelmet. A felperesek a kölcsöntörlesztési kötelezettségük teljesítésével már az első ügyleti évben felhagytak, 2006. március 24-ét követően befizetést nem teljesítettek. Az I. rendű alperes üzletszabályzatának 7.2. pontja szerint a folyósított hitelösszeg figyelembe vételével megállapítandó havi törlesztőrészlet meghatározása az ügyleti év kezdetekor fennálló tartozás alapján évente egy alkalommal volt esedékes. Ezért sem hivatkozhattak a felperesek saját, 2006 áprilisától fennálló késedelmük kimentéséül olyan alperesi kötelezettségre, amely csak ezt követően, a 2007. ügyleti év kezdetén lett volna esedékes. A Ptk. 303. § /3/ bekezdése szerinti feltétel így nem teljesült, a jogosult I. rendű alperes késedelmé a kötelezett felperesek késedelembe esedékességekor nem állt fenn, így egyidejű késedelem hiányában a felperesek alappal nem hivatkozhattak a felperes felmondásának érvénytelenségére.

A jogerős részítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmükben a felperesek a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését és kereseti kérelmüknek az I. rendű alperes vonatkozásában helytadó ítélet meghozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős részítélet a Ptk. 302. § és 303. § /3/ bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő. Álláspontjuk szerint az I. rendű alperesnek pontosan és határidőben kellett volna közölnie

a törlesztőrészlet összegét. Mivel ezzel késedelembe esett, ezért a Ptk. 302. § és 303. § /3/ bekezdése alapján a felperesek késedelme kizárt. Hivatkoztak arra is, hogy az üzletszabályzat 7.2. pont 2. bekezdésének helyes értelmezése alapján az ügyleti év kezdete 2006. február 13-a volt. Az I. rendű alperesnek már ekkor újra kellett volna számolnia a törlesztő részletek pontos összegét, és azt közölnie a felperesekkel. Mivel az I.r. alperes ezen tájékoztatási kötelezettségével késedelembe esett - és ennek a kötelezettségének egészen a felmondás napjáig, azaz 2010. február 5-ig nem tett eleget - a Ptk. 303. § /3/ bekezdése alapján megállapítható, hogy a felperesek nem estek késedelembe, ezért az I. rendű alperes felmondása érvénytelen.

Az I.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúriának a felülvizsgálati kérelem alapján abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az I. rendű alperes elmulasztott-e olyan intézkedést vagy nyilatkozatot, ami akadályát képezhette a felperesek törlesztőrészlet fizetési kötelezettségének.

A Kúria megítélése szerint a Ptk. 302. § b) pontjának helyes értelmezéséből az következik, hogy a jogosult csak akkor esik késedelembe, ha olyan intézkedést vagy nyilatkozatot mulaszt el, ami a kötelezett teljesítéséhez szükséges, azaz, a mulasztás a teljesítés objektív akadályát képezi. Tény, hogy az I. rendű alperes csak a kölcsön folyósítása után kilenc hónappal tájékoztatta arról a felpereseket, hogy a folyósításkor már hatályba lépett jogszabályi változás alapján a kezességvállalási díj nem a kölcsön összegének a része. A felperesek ehhez képest már jóval korábban, 2006 áprilisától nem fizették a törlesztőrészleteket. Az elsőfokú tárgyaláson az I. rendű felperes a személyes meghallgatása során akként nyilatkozott: jogi képviselőktől azt a tanácsot kapták, hogy ne fizessék a törlesztőrészleteket, amíg az I. rendű alperes nem folyósítja nekik a kezességvállalási díjat. Ez a nyilatkozat is azt támasztja alá, hogy az I. rendű alperes 2006 októberi tájékoztatása és a felperesek 2006 áprilisában beszüntetett törlesztőrészlet fizetése között semmilyen ok-okozati összefüggés nincs, az I. rendű alperes ezen nyilatkozatának késedelme a felperesek teljesítésének akadályát nem képezte. Ebből következik az is, hogy ilyen tényállás mellett nincs jelentősége annak, hogy egyébként az I. rendű alperes üzletszabályzata 7.2. pontja alapján mikor kellett újraszámolni a törlesztőrészletek összegét.

Mindezek alapján a Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban,

hogy a jogosult késedelme a Ptk. 302. § b) pontja alapján nem állapítható meg, ezért nem alkalmazható a Ptk. 303. § (3) bekezdése szerinti jogkövetkezmény, így az I. rendű alperes felmondása jogszerűnek minősült. Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős részítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az I. rendű alperesnek a felülvizsgálati eljárásban igazolt költsége nem merült fel, ezért arról a Kúria a Pp. 270. § /1/ bekezdése szerint irányadó Pp. 79. § /1/ alapján nem határozott. A felperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 4. § /1/ bekezdése alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. március 27.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr.Osztovits András
sk.előadó-bíró, Dr.Szabó Péter sk.bíró